

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Що чувати?

В протягу послідного тижня парламентарне положенє незмінилось. Остало оно таке, яким є цілий сей рік, — безвихідне. Попсовану парламентарну машину вже годі направити. Що робити? питають ся зі всіх усюдів. Без парламенту обійти ся не можна, а з парламентом годі рядити, тим більше, що приборкана в послідних часах обструкція зачинає на ново організувати ся. Поки-що ведуть ся в тім напрямі переговори між президентами поодиноких опозиційних клубів німецьких. Ходить їм о приверненє тамтогорічної *Gemeinbürgschaft der Deutschen*, котра сего року розлізла ся. Німці припускають, що на вторникове засіданє приготує правниця якийсь замах, зміряючий до того, щоби якоюсь нелегальностию спровокувати лівницю, виконати велику авантуру, котра б управила правительство розіслати парламент *ad patres*, а відтак при помочи §. 14. полагодити бюджетову і угодову провізорию. Дятого веде ся заздалегідь сильна агітація між німецьким населенєм, щоби за помочию виборців присилувати німецьких послів до солідарного поступованя. Цікава під тим взглядом річ посла Штайнвендера, одного з голосних обструкціоністів, виголошена недавно на зборах товариства *Deutscher Verein*. В сїм справозданно з ситуації поклав бесідник натиск на конечність відновленя німецької *Gemeinbürgschaft*. Сталою хоробою Німців є се, що они поділились на фракції і стратили всякий вплив на політику, так що тепер правительство може рядити без і против Німців. Правдива борба зачне ся доперва то-

ді, коли будуть язикові розпорядженя. Ми повинні злучити ся під окликом: «Не стерпимо правління против Німців! Піднерті Мадярами з тамтого боку Литави, разом з ними мусимо побідити!» Під напором виборців Німці готові розпочати наново серйозну обструкцію, особливо тоді, коли на порядку дневнім появить ся угода. Конференція мужів довіря німецько-людової партії на Мораві ухвалила визвати своїх послів, щоби старали ся хоч-би средствами найострійшої обструкції не допустити до ухвали угоди з Угорщиною і повалити вороже Німцям правительство.

Доси заявили ся за безглядною обструкцією трохи не всі сторонництва з лівиці, з виїмкою соціялістів, котрі противлять ся їй з практичного згляду: на случай обструкції і відроченя парламенту втратили би они посольські diety, що становить для них поважну рубрику. Навіть христ.-соціяльне сторонництво в Люеґером на чолі раде би пристати до обструкції, бо погнівало ся дуже на гр. Туна за ріжні дрібні, домові, але докучливі справи. Вправді сконсолідована в сей спосіб опозиція не дуже бажала би мати між собою Вольфів і Шенерерів, бо їх імена стали вже занадто компромітуючими, але се зовсім не перешкодить, щоби на случай парламентарної бучі сї два герої добровільно не стали на чолі так горячо бажаної *Gemeinbürgschaft*.

Тимчасом і відносини правниці до правительства не дуже певні. Поодинокі сторонництва не перестають домагати ся від правительства сповненя тих условій, під якими згодили ся они єго поспирати. Передовсім виступають наперед Чехи і домагають ся, попри многі иньші справи та-

кож і сего, щоби цісарске відручне письмо з вичисленєм чеських постулятів появило ся вже на першій тридневій сесії сойму перед Новим роком. Правительство має сему опирати ся і хоче, аби то стало ся доперва в маєвій сесії. При тім слідна у Чехів охота погодити ся з Німцями, щоби усунути теперішні неможливі відносини. Справу сесію підніс старий Ріґер в промові на своїм ювілейнім торжестві, а чеська праса приняла єї прихильно, зазначаючи, що порозумінє повинно опертись на обопільнім пошанованю прав обох народів і на цілковитім рівноуправненю.

Рускі послы домагають ся також рішучо від правительства сповненя своїх найважніших постулятів. Домагають ся они між иньшим, щоби ще перед святами видано для Галичини язикові розпорядженя в справі уживаня рускої мови в урядах.

О скільки доходить вісти, правительство краєве ставить сему домаганю перешкоди. Другою важною справою є іменованє львівського митрополита. І в тій справі нема поки-що між обома переговорюючими сторонами згоди. Послїдні вісти доносять, що правительство є рішене предложити до номінації львівским митрополитом єпископа Станиславова. Нині має зібрати ся виконуючий комітет правниці, на котрім всі сторонництва мають зголосити свої постуляти. Русини, Словінці і Хорвати грозять виступленєм з більшости, наколи їх домаганя не будуть полагоджені.

Неменьше трудне є положенє на Угорщині. Опозиційні дневники ударяють сильно на звісний «*lex Tisza*», а численні збори партий опозиційних ухвалюють з обуренєм протести против сего закона. З другої сторони відбувають ся по цілім

З життя і гадок.

(Мої занятя. — Статя «Дѣла» і моя радість. — Потреба колькок на Руси. — Мої сумніви в справі катедри. — Айґіва стайня).

Сиджу на селі і господарюю. Належу до передплатників «Дѣла», «Руслана» і єсьм членом наукового товариства імени Шевченка. Від мого «твердого» сусїда дістаю в заміну за «Дѣло» «Галичанина». «Руслана» мій твердий сусїд читати не хоче, бо не зносить фонетики. Давнійше і «Дѣла» не читав і давав мені «Галичанина» з чемности, тепер однак читає орган независимих народоців і хвалить єго розумну політику.

Зима зближає ся. В господарстві роботи нема. З нудьги перечитую від дошки до дошки не тільки всі три органи галицької Руси, але навіть всі статі і вісти бібліографічні «Записок» з виїмкою тих учених льоґаритмів, від котрих мені, подібно як і Маковецьви, на душі холоде, коли на них погляну.

Недавно принесено мені з почти «Дѣло» і «Руслана». Починаю шукати за «епархіяльними вістями», чи не виставлена на конкурс яка парохія? Нема, видно Грабович з Юра не прислав. Читаю новинки, а опісля беру ся до статей. Аж підскочив я з радости, коли прочитав статью против зятя Вахнянина, напечатану в «Дѣлѣ». Я зрадував ся з двох причин. Перша, чисто фі-

льольогічна. Москалі кажуть, що наша мова не самостійна, що она не в силі виразити всіх наших чувств. Се неправда! Ано нехай спробує Москаль на своїй мові так залаяти! Москаль вміє почати від «матери» і скінчить, клясти на ній, а «Дѣло» як залає, то й матери не мине і тестеві досолить і зятя прочухає, а ужке таких досадних «*Kraftausdruck-ів*», що аж серце з радости скаче. Таких красних епітетів в своїм словари Москаль не має, а з того видно, що наша мова зовсім самостійна і від московської віддільна.

Я радував ся ще з другої причини, хоть би і з огляду на самого зятя Вахнянина. Не післали би єму що року бодай зо два рази таких колькок, то бігме зледачів би. Місто праць про «Пересторогу» Пашкевича, Метляньського дав би нам без тих колькок за три чотири роки своєї університетської кар'єри промову, виголошену на вечерниціх в пам'ять Шевченка, або й другу промову про столітє української літератури, відчитану в Ходовичах, чи там Белелуї, а опісля в Стрию та у Львові. Кажу вам, такі кольки конче потрібні для наших письменників. Батога і ще раз батога на них! От возьмім Франка! Чи з него був би такий славний письменник, коли-б не ті славні кольки? Ми штуркуємо єго під бік — а він напише повість. Колиж в тяжкій розпущі вирве ся в него під адресою нашої інтеліґенції «*ja nie Kocham Rusi!*» так ми єму колькою під другий бік і він сидить тихо і працює дальше як чорний віл. Отсе добрі

наслідки колькок! Почали би ми наших письменників шанувати, дали би їм місто чорного хліба кусень мяса, то бігме згорділи би, зледачили би!..

Я утішив ся ще й тому з статі «Дѣла», бо в посліднім часі зятя Вахнянина почав мені не подобати ся. Коли в «Руслані» оголошено статью «До історії нової рускої катедри», «Галичанин» перепечатав єї і перший мабуть раз не тільки не напав на зятя Вахнянина, але й закинув Колесі і «Дѣлу», що їх пустили Поляки на зятя Вахнянина в нагінку, після прислів'я «*rušići Rusina na Rusina*». Ого! Моя руска натура почала вже підозрівати. Певно «хитрий Малороссь» знюхав ся вже з Марковом. Я пронохував вже «зраду народних ідеалів». Я вибирав ся вже на збори наукового товариства імени Шевченка з тим кріпким наміренєм, щоби крикнути за зятєм Вахнянина «зрадник!» Мій воєвничий дух успокоїв ся доперва тогди, коли в пару день пізнійше орган Маркова пристав також до сеї песячої нагінки і перепечатав частини статі «Дѣла», виміреної против зятя Вахнянина.

Я радував ся і одушевляв ся статьею «Дѣла», хоть не скажу, щоби она мені була так ясна, як тим редакторам, що єї писали. Деякі сумніви ще й до нині товчуть ся по моїй голові. І я був би вдячний редакторам «Дѣла», коли би мені їх роз'яснили.

Я, подібно, як редактори «Дѣла», противний основаню нових руских катедр і то так

краю збори ліберальних виборців, з відки висилають ся ентузіастичні депеші до клубу і правительства, щоби витревало в борбі о конституцію против парламентарної обструкції.

На особливу увагу заслугує обширний лист бар. Банфіого у відповідь на телеграму, в котрій виборці в Арадї висказали правительству довіре. Сю відповідь можна уважати за рід тактичної програми. Президент кабінету заповідає в своїм листі, що правительство і більшість готові як найенергійніше відперти тероризм меншости. Ми рішені — пише бар. Банфі — боронити з всіх сил конституції і поправи парламенту. Ми пересвідчені, що угорський нарід не буде наставати з опозицією на парламент. Не підлягає найменшому сумнівови, що правительство в своїм часі предкладаючи угодовий закон, з гори повідомило опозицію, що хоче зробити на случай, як би не прийшло до ухвалення в конституційній дорозі угодового закона в Австрії. Я застеріг з гори, що в таким случаю не похіснюють автономічним правом Угорщини до економічного відділення від Австрії, бо єсьм пересвідчений о економічній шкідливости для обох сторін також зі зглядів на висші інтереси держави. Если би ліберальна більшість хотіла вдавати ся з опозицією в якісь переговори, то було би се призволенем на надужитя і узнанем замаху на конституцію правним средством до борби. Надуживане свободи не може стати ся жерелом, з котрого випливають які-небудь права, а бучі в парламенті не можуть управнати кого-небудь до надужитя. Тій розбурханій опозиції хоче положити кінець ліберальне сторонництво через lex Tisza. Одиною цілю того закона є посвідчене довіря і солідарности ліберального сторонництва з правительством.

Такий є головний зміст відповіді бар. Банфіого, що викликала на Угорщині велику сензацію. Зрештою бар. Банфі може в данім разі сміло віднести ся до угорської суспільности, а докази симпатії показують ся в тім, що знов один посол, котрий виступив з більшости, дістав вотум недовіря від своїх виборців.

Так отже в обох половинах монархії укладає ся ситуація до конституційної зовсім неподібна. В До- і Залитавщині можна би того всего уникнути, наколи-б правительство і більшість піддали ся меншости, або инакшими словами, наколи-б підставу парламентарної і конституційної системи вивернути до гори ногами. На се

з демократичних принципів, як і товариских. Народ руский з давен давна демократичний. »Рорі і сіфорі«, мовляли давнійше Поляки, то цілий нарід руский. Ні перші, ні другі не вигинуть ніколи. Сли виплекаємо собі ще до того цілий ряд возних, то ідея демократична в нічим не буде нарушена. Професори, а до того університетські витворили би в нас аристокрацію, а се противить ся нашому демократичному принципам.

З оглядів товариских я противлю ся тому осваню нових, руских катедр, бо коли лише Русина заіменують професором, він надує ся як индик, не відклонить ся на твій уклін, не подасть тобі руки, хоть перше так смирился перед тобою. А як ще почне грозити, що при іспитах буде палити — так прощай яєний світе! А до того катедра — се-ж не сухий хліб а кусник мяса — так будь певний, що руский професор зледачіє, буде тебе збувати промовами на вечерницях а для піддержаня своєї наукової поваги зачне їздити на чотирох стільцях і радикалам сьвічку поставить і москвофілам закадить і независимим народовцям артикул напише, ба, навіть і угодовців буде так довго шанувати, як довго єму сего треба буде. Хоть я противний осваню нових катедр, то все таки маю ще, як я в горі зазначив, зглядом статі »Дїла« деякі сумніви.

Читаю в »зиписках« рецензію на »Пересторогу« зятя Вахнянина. Рецензент, проф. Грушевський, підносить плодитість авторску Сту-

очивидно ані більшість ані корона не можуть згодити ся. Засліплене обох опозицій, австрійської і угорської викликує в державі не кризу, але просто загальний розклад.

Ювильей Котляревского в Самборі.

(Допись).

Не ясне сонце засьвітило над Самбірською землею, ледви зійшла зірка утрєня, віщунка ясного сонця; не величаво, але тихенько за те з правдивим пієтизмом сьвяткувала руско-українська самбірська громада всенародне сьвято в память 100-літнього відродженя своєї літератури. Дня 11. с. м. зібрала ся громада почитателів рідного слова в сьвятоточних одягах до просторої салі Лашкевича, щоби віддати честь першому подвижникови на рідній ниві Іванови Котляревському. Сяля простора, сьвято велике, народне, за те людей чи не замало. Але не дивота! Самбір з околицею, се стовп нашої славетної кацапні, котрий помаленько зачинає колибати ся, а Бог дасть, в недовзі стануть з него лишень руїни. — Комітет занимаючий ся устроєнем обходу, запросив до участи всіх виднійших людей з міста та повіту, однак прибула лишень частина з »званих«.

Обхід почав ся вступним словом проф. Біленького. В промові, виголошеній в відповідно до того деклямацією, звернув увагу пр. Б. на значіє нивішого сьвята, зобразив прегарво історичний розвій і упадок нашої літератури і її розвій від часів Котляревского, та єго значіє для розвою нашого рідного слова. — Промову свою закінчив віщими словами Тараса:

»Будеш батьку, панувати,
Поки живуть люди.
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть!«

Горячі та сильні оплески роздались по салі і на подяку за слово і на згоду, надію на лучший час для нашого рідного слова. — По промові виступив на єстраду з деклямацією славно-звісний Корнило Устиянович. — Деклямував свою поезію, уложену як-раз на то сьвято. О тій деклямації мабуть розписуватись годі, імя декляматора-поета так широко знане у сій руско-українській громаді. Додам лишень, що деклямація була неначе доповненем вступного слова, бо коли в промові бачили ми картинуву нашої минушости і зарево лучшої будучности, що всею промовляло більше до нашого розуму, то слова декляматора грали могучими акордами на наших чувствах, чутєм викликували то крайній жаль, то гірку розпу-

дильского. В иньшій томі »записок« читаю справозданє Франка з праці Брікнера, в котрій висказані великі похвали для зятя Вахнянина. З оповісток в »Дїлї« і »Руслані« читаю, що загабілітував ся в Кракові. Ігі! Не вже-ж то всею інтригі єго тестя? Де кінчить ся єго власна заслуга, а де починає ся протекція єго тестя? Се питанє мені спати не дає. Може-би редактори »Дїла« роз'ясували се питанє не стільки для мене, кілько для самого зятя Вахнянина? Може би він перестав робити прикраси »Дїлу« і не вхав носа там, де »Дїло« бачити єго не хоче, хотьби навіть з того згляду, що він »новокурєник«...

Друге питанє: що зробити нам з такими людьми, що під впливом кольок, чи там иньших причин мажуть праці наукові? Одна редакція, що хоче позбути ся свого довголітнього редактора, радить єму на старість йти на урядника до »Дїєтра«. Вправді се не серіозна рада, але колька, вимірена в тій ціли, щоби редактор не думав, що єму по п'ятнайцяти літах денервуючої і страшної праці, належить ся спочинок — але всеж таки над нею варто би подумати. Чи не післати би нам туди всіх наших учених?

Деякі сумніви будить в мені також сей уступ статі »Дїла«, де мова о наукових зглядах, що переконали п. Колессу і редакцію »Дїла« про се, що нова, руска катедра не потрібна. Мовляв п. Колесса, катедра та має цілі практичні а не наукові. Певно, п. Колесса розуміє се дуже добре, однак моя тупа голова як-раз

ку, аж успокоїлись, зілляли ся в одну надію... Ту надію висказала громада зараз по деклямації відсьпіванєм народного гимну »Ще не вмерла Україна«. Коли рознесла ся піснь, всі повстали з місць без огляду на народність, лише кількох »маєтих патріотів« уважали за невідповідне піднести ся, ба навіть бачилисьмо таких, що сидячи стримували свої жінки за рукав, котрі відай мимоволі піддали ся під вплив загалу. Либонь більше безглуздного захованя ся людей, як таке, ми не бачили, і для таких Котляревський, що з образу приглядав ся, иньших слів не міг сказати, як:

»Йди сину геть від мене,
Нехай Москаль возьме тебе«.

По тім слідувало представленє вічно сьвіжої і занимаючої оперети »Наталки Полтавки« Піднести належить, що до належитого представлення тої штуки, крім дуже вдачної гри аматорів причинила ся безперечно знаменита гра пані Бачинської, колишньої славно-звісної артистки. По представленю відбула ся сьвятоточна вечера, в котрій взяли участь почитателі рідного слова. Між иньшими бачили ми кількох стареньких сьвящеників з провінції і селян, котрі мимо великої непогоди поспішили на обхід. X.

Вісти політичні.

На засіданю угодової комісії в п'ятницю при 15-ім артикулї цво-торговельного договору о похатній торгівлі пос. Менґер поставив внесенє, щоби справу похатної торгівлі кожде з обох правительств управильно самостійно і щоби концесія на похатництво, одержана в одній половині монархії, управнювала до веденя тої торгівлі також в другій половині. Представитель правительства виступив против того і комісія відкинула внесенє Менґера, а приняла артикул без змін. Окрім того приняла комісія без зміни артикули 16 до 20 о патентах, охоронних марках, поштах і телеграфах, обсязі і діяльності товариств акційних, асекураційних, заробкових і господарских. Вкінци полагджено артикул 19 о охороні літературної і артистичної власности, причім ухвалено внесенє посла Швєґля, признаюче кожній половині монархії право самостійного управильнюваня літературної власности, а також власности фотографій і артистичних репродукцій. — В суботнійшій розправі над артикулом 21 о ветеринарских приписах підніє пос. Козловський що-до того артикулу деякі обави. Конвенція ветеринарска супроти Німеччини і приписи для торгівлі худобою з Угорщини занадто лагідні, а на тім Австрія має лишє страту. Бєсідник буде лишє від тим услівем голосувати за тим артикулом, наколи власти центральні і краєві будуть також виконувати ветеринарські приписи супроти Німеччини і

не в силі сего пійняти. Мій хлопський розум казав би, що кожда катедра має на цілі передо всім практичне підготовленє молодіжи. О скілько катедра є науковою, то се в першій ряді залежить від професора. Сли професор працює над собою, ділить ся з молодіжню всіми найновійшими дослїдами в науці, горне ту молодіж до себе, — катедра стає науковою. В противнім разі она не сповняє навіть цілі практичної. Однак можлива річ, що я мило ся, так був би я вдячний, коли-б мені в тім разі обтав хто мої »опозиційні« роги.

Друга річ се така. В »Руслані« вичитав я, що потребу осваня такої катедрі підніє великий, славянський учений, Ягіч і що як-раз на єю нову катедру поручив зятя Вахнянина. Ягіч, певно з наукових зглядів попирав потребу отвореня такої катедрі, не сумніваючись, що се наукова язиково-літературна (не догматична) катедра, може найти приміщенє на філософичнім факультеті; а тут учені Поляки, п. Колесса і редакція »Дїла« з ними як-раз противної гадки. Що се за дивовижа! Дав би-м шістку на народні ціли, хоть би й »на фонд народний« під надзором п. Шухевича, коли-б мені хто розяснив, хто має тут рацию, чи велит славянської фільології, Ягіч, чи наші малєвські, галицькі учені?

Не розумію також, пощо хоче »Дїло« спровадити до Галичини Горбачевского, Борисікевича, Шулюя, Зобкова, коли они живуть на чужині спокійно і »розносять славу руского

Угорщини і коли на Угорщині переведесь в тім згляді відповідну реформу. Вкінці заінтерпелював бесідник правительство, на чім стали переговори що-до знесення несправедливої заборони вивозити худобу до Німеччини. — Представитель правительства відповів на виводи Козловського, що правительство розуміє, як велике має значіння торгівля безрогами, особливо для властителей менших посіlostий; для того ветеринарська адміністрація змагає до скріплення економічної сили населення, особливо рільництва. Жалі і закиди передбесідника є неоправдані, бо обговорюваний артикул запевняє Австрії при вивозі худоби цінні користи і взагалі нема в ній ні одного для Австрії некористного припису. Впрочім правительство розелідить ще основно піднесені заміти. — Артикул 21 прийнято без зміни. Так само ухвалено артикули: 22 о штучнім вині і фальшованю рільничих продуктів, 23 о торговельно-цловій конференції і остаточно 24 і 25. — На слідуочім засіданню, котрого речивець ще не означено, буде нарада над товаровою статистикою, над спеціальними законами о товариствах обезпечень, а вкінці над вступним законом.

Сойм угорський зібрався в суботу о 10 год. рано на засіданню. Від рана будинок парламенту окружали товпи народа. Надіяли ся в соймі страшних подій, формальної революції, бо дехто з послів мав вибрати ся з оружем. Тимчасом на загальне здивованє засіданню відбуло ся спокійно. Перед засіданєм всі сторонництва зібрали ся на нараду. Відтак явив ся в палаті квестор і подав до відомости, що другий віцепрезидент подав ся до димісії і що тепер провід обійме президент після віку Мардас. Мардас входить на трибуну серед оплесків так з правої як і з лівої сторони палати, а відчитавши, що віцепрезидент Кардош складає свій уряд, вносить, щоби єго димісію прийняти з сожалінем до відомости. Відтак розпочав свою бесіду від просьби до всіх сторонництва, щоби старали ся удержати угорску конституцію і перестерігали законів. Конституція для Угрів була завсігди чимсь нетикальним. І пануючий монарх був завсігди того пересвідченя, бо знає вдачу і характер Угрів. Мардас запевнив, що против вєякої беззаконности чи з правіці чи з лівиці виступить безважлядно, однак має надію, що до того не прийде. Вкінці посвятив кілька слів пам'яті посла Галясеого, котрий в наслідок нервової недуги застрілив ся недавно. — Ліберальне сторонництво прийняло сю бесіду гучними оплесками, а з лівої сторони не підніс ся ні один протест. Відчитано опієлаписьмо Банфіого о димісії міністра для Хорватії Йосиповича та іменованю Чеха єго наслідником, почім читано численні петиції, між иньшими також против «Iex Tisza». Наступили многі інтерпеляції. Пос.

імени по світі? Чи за мало нам таких людей, котрим би ми могли посилати кольки під бік? Учені ті може й не тужать за нашим питомим, «руским житєм», що пливе мов той Діппро, виступає з берегів, та камінями і колодами закидає наші рідні ниви?...

Пише вкінці «Дбло». «Такий новий здобуток» посла Вахнянина (в справі нової катедри) мусіли би ми відчутити на нашій шкірі? — Яким чином? — сего не розумію. Зять Вахнянина — не Геракль, щоби дав почути свою руку на шкірі редакторів «Дбла». Животик виправді в него росте, може й на старість виросте такий непричок, як у Шарана, але гварантую, що зять Вахнянина Гераклем не буде.

Заки відкрито, завдяки «інтригам» руских послів, гімназію в Тернополи, «Дбло» називало їх Мамелюками, а о скільки тямлю то й про саму гімназію писало, що при иньших обета винах, она була би здобутком, а так, то й ся «паралелька» готова відбити ся на «нашій шкірі». О скільки мені відомо, в Збаражчині живе руский Геракль, Остапчук, що поборов циркового атлета. Єго свояки ходять до рускої гімназії в Тернополи. Може би він дав відчутити шкірі редакторів «Дбла» свій пєстук? Редактори так просять о се і домавляють ся. Мабуть бачуть самі у себе Айгівну стайню, котру лише один Геракль вичистити зуміє з страшного яноу...
Колька.

Раковский критикував поведєнє міністра справ внутрішних Перчеля з фальшивниками вин і доказував, що Перчель євєдомо попирав ті фальшивництва. Міністер Перчель закликав на то: Поганє очерненє! Раковский відповів: Ви самі черните! Президент Мардас прикликав обох до порядку і візвав їх, щоби заховували ся прилично в парламенті. Оплески на лівиці. Мардас просив не плєскати, бо він перестерігає лише строго регуляміну. На тім засіданню замкнено серед голосних окликів «елєн!» в честь Мардаса. Слідуочє засіданню назначено на понеділок. Всі дивували ся, що ні з одної сторони не піднесла ся против сего опозиція, почім засіданню по двох годинах спокійно замкнено.

НОВИНИ.

— **Скликанє соймів.** W. Zeitung оповіщає царський патент, скликаючий сойми: чеський, галицький, долішно- і горішно австрійський, стирійський, каринтийський, крайнський, буковинський, моравський, шлеский, горіцкий, форальберський, істрійський і тристенський на день 28 грудня.

— **Свєяточний Вєчер в сотні роковини відродженя руского народа** відбудє ся днь 20. грудня 1898 р. в Рускім Дівочім Інституті в Перемишлі. Програма: 1) Нашє відродженє. — Драматична дума В. Щурата. Особи: Україна, Слава, Боля, Геній.) Лисєнко: Увертура з «Наталки Полтавки» фортепянова гра на дві руки. 3) Вахнянин: Хор Норманів з оп. «Ярополк». 4) Шевченко: На вічну пам'ять Котляревському. Деклямація. 5) Лисєнко: Сольові сьпиви з «Наталки Полтавки» а) Віють вітри; б) Видно шляхи Полтавські; в) Ой я дівчина Полтавка. — II. 6) Крон: Веснянка. Скрипове сольо в супроводі фортепяна. 7) Херубині: Серенада. Хор в супроводі фортепяна. 8) Завадський: Українська рапсодія. Фортепянова гра на дві руки. 9) Лисєнко: Два хори з «Наталки Полтавки». 10) Гюго-Щурат: Епілог. — Початок о 6 год. вєчером.

— **Виділ філії Товариства «Просвєта» в Самборі** просить Всєчєстивіших Отців і Вп. Панів, що зволили прийняти бльоки на дім «Просвєти» в Самборі в розпродаж, о присланє зібраних грошей на руки п. Петра Будзінського, учителя школи вправ в Самборі, яко скарбника Товариства. — *Від виділу філії «Просвєти».* — В Самборі 17-го грудня 1898.

— **Відвага кондуктора.** Оноді їхала особовим потягом з Підволочиск до Львова пані Анна Федак. В Тернополи висіла на хвилю з вагона, і коли повернула, потяг вже рушив. Пані Федак не надумуючись довго хотіла ще вєсти, однак з причини старости, так нещасливо станула на ступінь вагона, що упала зачєпивши ся сукнею о ступінь. На щастє спостеріг то кондуктор Тисовський і з нараженєм власного життя підніє паню Федак і тримав єї в воздузі через кількадесят метрів їзди, доки поїзд не вдержано. Коли се наступило, обоє упали на землю. Кондукторови не стало ся нічого, тільки пані Федак ушкодила собі одіж і скалічила ся в лице.

— **Страшна смерть.** Перед кількома днями сталась сумна пригода в Лапшині коло Бережан. Дєвятільтєва дівчина Настя Виділ пасла в поли вівці і розпалела огонь, щоби загірті ся. З дитинного нерозуму чи із студени зачала коло ватри танцювати і перескакувати через полєсмів. Нараз запалилась на ній спідничка, а бідне дівча не знаючи як ратуватись, зачала бігати. Під подувом вітру запалилась на ній ціла одіж і дівчина перемінила ся в горючий стовп полеміни. Заким прибули люди, лежало вже коло ватри зругленє тіло нещасливої. По кількох годинах страшної муки дівчина померла.

— **Конець дефранданта.** При шконтрі громадської каси в Аді на Уграх показалась недостача великої суми грошей. Касиєр почуваячись до вини, вийшов до сінїї і підтяв собі зі страху бритвою горло.

— **Катастрофа в Ферроль.** В іспанській провінції Коруня, в місті Ферроль, вилєтїв перед кількома днями тамошний арсенал маринарки в воздух. Причини поки-що не знані. Був то перворядний арсенал маринарки. Шкода виносить шість мільонів франків. Вибух знищив між иньшим цілий музей арсєналу, в котрім перєховували ся найстарші і найдорожші окази іспанського оружя з середних віків.

— **Загадочна смерть.** В Лисєницях під Львовом згоріла перед кількома тижнями коршма. Недогарки продав властитель жид одному селянинови. Коли той розбирав підлогу, натрафив на двері до пивниці і найшов в ній зігниле вже людське тіло. На донесєнє селянина зїхала комісія, але нічого не могла відкрити, бо тіло було вже так зіпсудє, що годі було пізнати, хто то, і якою він погіб смертю.

— **Подяка.** Виділ філії Тов. Просвєта в Самборі складає прилюдно подяку Вп. панам і паням, котрі взяли діяльну участь в виповненю програми свєяточного вєчера, уладженого в 100-літні роковини виступленя І. Котляревського і відродженя рускої літератури. В першій мїрі дякуємо Вп. п. Бачинській, котра виступила в ролі Терпелихи і піднесла гарною грою стійність предствалєня; п. Чайковський, за старанне відгранє Наталки, Вп. п. Корнилови Устляновичєви, за деклямацію, котрою підніє духа і зворушив самбірских Русинів, а крім сего в приготованиях брав живу участь і радою своєю допоміг до звершеня свєята, Вп. п. Бачинському за труди около приготования і режисерию, Вп. пп. Гладилевичєви, Т. Будзінському, Гукевичєви і п. Будзінському за труди около хору і дїрієнтуру. Виступленєм тим далєсьте Вп. панове доказ народного почутя а разом вказалисьте, що при щирій волі і охоті невеличкими силами могли би ми не одно довершити. — *Від виділу філії тов. «Просвєта».* — В Самборі 17. грудня 1898.

— **Зелізничі натастрофи.** Лужани: В нощи на неділю вискочив зі шин особовий поїзд, їдучий з Черновець до Львова, при чім розбились три вагони. Зелізничі робітники ратуєчи ся через вікна потовкли ся. — Тої самої нощи вискочила зі шин льокомотива особового поїзду в Станиславові. — З Симферополя довосять, що між стациями Мєлітопольом а Михайлівкою стринули ся два особові поїзди. Одна особа понесла смерть, а дєвять потерпіло ушкодження тілесні. — В Парижі вискочив зі шин поїзд Orient Express, причім не було ніякої нещасної пригоди.

— **Дрібні вєсти.** Намістник гр. Півнєський відїє в сєреду до Грималова, де проведе Різдвяні свєята. — В Тернополи застрілив ся Пилип Якимів, жовнір 55. полку піх. — Петро Попадюк з Ременовець в Золочівським везучи фіру дерева, упав з неї на камінє і убив ся на місці. — Іван Скура, каменичний сторож при ул. Жовківській ч. 44 загорів оноді, але удалось єго удержати при житю. Вчєра попав в сильну агонію і сконав, заким прибуло поготівлє ратунової стациї. — В Гронькові спалили жици з зависти християльску коршму. Палїв увязнено. — Імма-трикуляція на львівськім університеті відбулась в суботу 17. с. м. Приступило до неї 602 слухачів, а загальне число написаних на сєй піврік виносить звизь 1.800 слухачів і слухачок. — Православний львівський парох о. Емануїл Євген Воробкевич іменованій катєхитом міських шкіл народних в Черпівцях. — З Могача доносять, що в Даліок увязнила жандармерия 25 осіб, котрі пустили в обїг 30.000 підроблєних ринських. — В Бруку над Муром згорів перед кількома днями міський театр. — Варшавяк, що збожеволїв в відєньськім парламенті, називавсь Валєнтій Зван і має ся значно лїпше. — Дня 28. с. м. відбудє ся в Білграді карна розправа против Угрічїча, судового радника найвисшого трибуналу, що спроневірив в суді 40.000 франків. — З Петербурга доносять, що прибув тут поїзд, на котрім привезенє з Іркуцка золота ваги 856 пудів і 16 фунтів. Вартість єго предствалєє ся на три мільони рублів.

— **Спростованє друкарских похибок.** В послїднім числї «Руслана» на 2. стор. в першій шпальтї, перша стрічка з гори місто «в бібліографіях» має бути «в біографіях», а в сємій стрічці місто «000» має бути «600».

Телеграмми.

Відєнь, 19. грудня. Цїсар удав ся вчєра до російської амбасади, щоби особисто зложити желаня з нагоди царських іменн.

Царгород, 18. грудня. Урядовий дневник помістив з нагоди приїзду В. кв. Николая статю, в котрій підносить, що ті відвідини суть доказом приязни царя з султаном.

Петербург, 19. грудня. Царским указом до міністра скарбу знижено для сєлян, клієнтів сєлянського банку, процент з 4½ на 4%.

Петербург, 18. грудня. Вчєра помер тут митрополит Паладій.

Париж, 19. грудня. Завалив ся тут ново поставлений дїм, при чім згинуло 4 особи, а 25 осіб є ранєних.

Париж, 19. грудня. Соїг доносить, що касаційний трибунал жагадає в сїм тижни спровадження Драйфуса до Парижа, в цілі єго перєслуханя. 3. січня 1899 має Драйфус вибратись в подорож до Європи.

Атєни, 19. грудня. Князь, Юрій грецький виїжджає завтра до Крєти. На запрошенє князя прибув тут крєтинський митрополит, щоби князєви в подорожи товаришити.

Софія, 18. грудня. 20-літний ювілєй висвободженя Булгарії свєятковано в цілім краю. На провінції відєленоєно много памятників.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
6:45		з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00		до Підволочиск, Бродів з головн. двірця
7:40		" Янова	6:05		" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
7:50		" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15		" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
7:55		" Сокала і Рави рускої	8:35		" Кракова (Відня, Берліна)
8:05		" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45		" Янова
8:15		" Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50		" Кракова (Відня, Варшави)
9:05		" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15		" Скольного, Калуша, Борислава, Хирова
10:35		" Іцкан, Сучави	9:35		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
10:45		" Ярослава, Любачева	9:53		з дв. Підзамче
1:01		" Янова	9:55		" Белзця, Рави рускої, Сокала
1:30		" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55		" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
1:40		" Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	1:55		" Підволочиск, Кієва з дв. головного
1:50		" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08		з дв. Підзамче
2:15		" Підволочиск (Кієва, Одеси) на дв. Підз.	2:40		" Іцкан (Ясс, Букарешту)
2:30		на дв. гол.	2:50		" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),
		" Козови, Бродів на дв. Підз.			Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ряшів,
		на дв. гол.			Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.
5:00		" Іцкан, Сучави	3:00		" Стрия, Скольного тільки від 1/5 до 3/5
5:25		" Сокала, Белзця і Любачева	4:55		" Ярослава, Самбора через Перемишль
5:40					
5:55					
Ніч			Ніч		
3:04		з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10		до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
3:30		на дв. головний	5:20		" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
6:10		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30		" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави
6:45		" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
9:10		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55		" Тернополя з двірця головного
9:39		" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00		" Лавочного (Мункача, Пешту)
9:45		" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10		" Сокала, Рави рускої
9:55		" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15		" Тернополя з двірця Підзамче
		" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:44		" Янова
10:30		" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05		" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави
12:15		" Стрия, Калуша, Борислава.	11:00		" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
			11:27		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
					з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Гога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
 Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. зал. держ. (Львів, ул. Третого мая, готель Імперяль) уділяє поясень в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьський)

у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з хольявами для духовенства по як найприступнійших цінах.

Рівнож приймає репарації кальові. — З провінції вистане старий оказ на міру. 136 85—140

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завжди бажає позбутися ся слабости легких, або горла, хотіли найупірнійшою, або астми, навіть дуже задвненою і на позір невилічимою, сей негай не гербату для хронічно хорих на легкі і горло **A. Wolffsky-oro**. Тисячі подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описане ужитя) задармо. Правда лише у

A. Wolffsky-oro, Berlin, Nr. 37.

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвалє ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконанє.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу шук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опіці нашої П. Т. Публіки духовної і світської, надїємо ся, що зволить Она причинити ся до осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —
 З глибоким поважанєм **Дирекция.**

Товариство не послуґує ся агентами.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, ориґінальна і перекладана. Проґрама в заголовку: сильвіше увзгляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: **М. Заячківський**, Львів, улица Зиблікевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилас: **КАВУ** по 5 кіл. посліжках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —
 Інші товари по уміренних цінах. 76—?

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженем,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженем,

а всі інші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженем будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміґраційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картонї 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Зиблікевича ч. 18, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

1000 туюк цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюк

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, лиця Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туюко разом опакowane і відсилка франсо.

РОБІТНЯ СУКОЇ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помешканє